

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
«Економіко-правничий фаховий коледж
Запорізького національного університету»

Олена ГРИБАНОВА

2025

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів
з обліку і оподаткування

галузі знань: D Бізнес, адміністрування

спеціальності: D1 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми: Бухгалтерський облік

Укладач Євгеній МЕЛІХОВ

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025
Голова ЦК

Ірина МОРДВІНОВА

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Ухвалено Методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «17» вересня 2025
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА

(підпис)

2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань D – Бізнес, адміністрування та право	Нормативна	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: D1 – Облік і оподаткування	Рік підготовки:	
		1-й	
		-	2-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год	Освітньо-професійна програма: бухгалтерський облік	0 год.	
		Практичні, семінарські	
		38 год.	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота	
		22 год.	
		Вид контролю: Екзамен (1 кредит, 30 год)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є ознайомлення студентів 1-го курсу спеціальності D1 «Облік і оподаткування» з основами майбутньої професії, формування початкового рівня знань про загальні параметри бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є

- з'ясування місця та ролі бухгалтерського обліку у системі економічних відносин;
- з'ясування комплексу прав, обов'язків і відповідальності посадових осіб облікової служби;
- вивчення типових вимог до організації обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування на підприємстві.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває компетентності:

ІК: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни:

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 5. Застосовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері обліку, оподаткування і аналізу.

РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

РН 18. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Вступ до спеціальності» є основою для вивчення таких дисциплін фахової підготовки, як «Бухгалтерський облік»,

«Фінансовий облік», «Навчальна практика з бухгалтерського обліку», «Інформаційні системи і технології в обліку».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1

Структура освітнього процесу України. Місце бухгалтерського обліку в системі економічних відносин та його нормативно-правове регулювання

Тема 1. Вища освіта в Україні та ВСП ЕПФК ЗНУ

Сучасний стан освіти в Україні. Основні принципи розвитку та завдання розвитку освіти. Завдання модернізації освіти України. Нормативно-правова база освіти. Рівні та ступені освіти. Типи закладів освіти. Форми здобуття освіти. Методи навчання, класифікація методів. Форми здійснення навчального процесу. Види початкових занять, їх характеристика. Форми контролю. ВСП ЕПФК ЗНУ, освітня програма, навчальний план, основні положення.

Тема 2. Історія розвитку бухгалтерського обліку.

Передумови виникнення та хронологія розвитку бухгалтерського обліку. Облікова система Стародавнього Єгипту. Розвиток обліку у Стародавньому Вавилоні. Зародження обліку в Персії та Індії. Особливості ведення обліку в Стародавньому Китаї. Облік в античному світі. Світові моделі бухгалтерського обліку.

Тема 3. Бухгалтерського обліку в системі економічних відносин

Господарський облік, його суть і значення. Вимірники, що застосовуються в обліку. Види господарського обліку. Мета, принципи і завдання бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік у системі економічних наук. Етичні норми бухгалтера та інституціоналізація професії

Тема 4. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.

Правові основи і методологія бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку. Державне регулювання і управління бухгалтерським обліком. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і значення. Загальні положення національних стандартів бухгалтерського обліку. Звітність підприємства.

Тема 5. Організація обліку основних господарських процесів підприємства.

Організація обліку процесу постачання. Організація обліку процесу виробництва. Організація обліку процесу реалізації.

Розділ 2

Основи організації внутрішнього контролю, аналізу, аудиту та оподаткування на підприємстві

Тема 6. Права, та обов'язки працівників облікової служби.

Організація облікового процесу на підприємствах. Відображення облікової інформації в носіях облікової інформації. Організація документообігу облікового процесу. Організаційна побудова бухгалтерії. Організація праці персоналу бухгалтерії. Права та обов'язки бухгалтера. Відповідальність працівників бухгалтерії.

Тема 7. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей.

Нормативні документи, що регулюють процес проведення інвентаризації. Організація інвентаризаційного процесу на підприємстві як способу первинного спостереження і контролю за збереженням майна підприємства. Роль і значення інвентаризації, види інвентаризацій. Порядок проведення інвентаризацій та її документальне оформлення, а також виведення та відображення її результатів.

Тема 8. Основні поняття аналізу діяльності підприємств.

Основні поняття та роль економічного аналізу в ринкових відносинах. Історія та перспективи розвитку економічного аналізу. Функції і значення економічного аналізу. Методи економічного аналізу. Аналіз господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Тема 9. Основні поняття аудиторської діяльності в сучасних умовах.

Історія розвитку аудиту. Передумови виникнення аудиту. Сутність і предмет аудиту. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання. Теоретичні аспекти аудиту фінансової звітності.

Тема 10. Історія розвитку та становлення податків та оподаткування.

Податки в країнах світу. Податки за часів Київської Русі. Становлення та розвиток податків в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьо го	у тому числі				
л.		пр.	лаб.	інд.	с. р.	
Розділ 1						
Місце бухгалтерського обліку в системі економічних відносин та його нормативно-правове регулювання						
Тема 1. Вища освіта в Україні та ВСП ЕПФК ЗНУ	9		4			2
Тема 2. Історія розвитку бухгалтерського обліку.	9	-	2	-	-	2
Тема 3. Бухгалтерського обліку в системі економічних відносин	9	-	4	-	-	2
Тема 4. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.	9	-	4	-	-	2
Тема 5. Організація обліку основних господарських процесів підприємства.	9	-	4	-	-	3
Разом за розділом 1	30	-	18		-	11
Розділ 2						
Основи організації внутрішнього контролю, аналізу, аудиту та оподаткування на підприємстві						
Тема 6. Права, та обов'язки працівників облікової служби.	9		4			3
Тема 7. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей.	9	-	4	-	-	2
Тема 8. Основні поняття аналізу діяльності підприємств.	9	-	4	-	-	2
Тема 9. Основні поняття аудиторської діяльності в сучасних умовах.	9	-	4	-	-	2
Тема 10. Історія розвитку та становлення податків та оподаткування.	9	-	4	-	-	2
Разом за розділом 2	30	-	20		-	11
Усього годин	60	-	38	-	-	22

6. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вища освіта в Україні та ВСП ЕПФК ЗНУ	4
2	Історія розвитку бухгалтерського обліку.	2
3	Бухгалтерського обліку в системі економічних відносин	4
4	Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.	4
5	Організація обліку основних господарських процесів підприємства.	4
6	Права, та обов'язки працівників облікової служби.	4
	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей.	4
7		4
8	Основні поняття аналізу діяльності підприємств.	4
9	Основні поняття аудиторської діяльності в сучасних умовах.	4
	Історія розвитку та становлення податків та оподаткування.	4
Разом		38

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вища освіта в Україні та ВСП ЕПФК ЗНУ	2
2	Історія розвитку бухгалтерського обліку.	2
3	Бухгалтерського обліку в системі економічних відносин	2
4	Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.	2
5	Організація обліку основних господарських процесів підприємства.	3
6	Права, та обов'язки працівників облікової служби.	3
7	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей.	2
8	Основні поняття аналізу діяльності підприємств.	2
9	Основні поняття аудиторської діяльності в сучасних умовах.	2
10	Історія розвитку та становлення податків та оподаткування.	2
	Разом	22

Індивідуальне завдання

Підготувати та захистити власне наукове дослідження за запропонованими темами.

Теми наукових досліджень:

1. Передумови становлення і характеристик етапів розвитку бухгалтерського обліку і аудиту.
2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і аудиту в Україні.
3. Реформування бухгалтерського обліку в Україні.
4. Організація бухгалтерського обліку відповідно до вимог законодавчо-нормативних актів.

5. Основні положення Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».
 6. План рахунків бухгалтерського обліку.
 7. Положення національних стандартів бухгалтерського обліку.
 8. Бухгалтерська (фінансова) звітність підприємств, установ, організацій.
 9. Організаційне, правове і технічне забезпечення ведення бухгалтерського обліку.
 10. Еволюція та організація аудиту в Україні.
- Підготовка та захист наукового дослідження оцінюється в 20 балів.

Неформальна/інформальна освіта

У межах освітнього процесу здобувачі освіти залучаються до інформальної освіти шляхом самостійного опанування безкоштовного онлайн-модуля «Вступ у бухгалтерію», розміщеного на веб-ресурсі освітньої платформи 7eminar (<https://7eminar.ua/events/5017/11802>).

Метою проходження зазначеного модуля є формування базових уявлень про бухгалтерський облік, його роль у діяльності підприємства, основні функції бухгалтера та нормативно-правові засади ведення обліку. Навчальні матеріали курсу мають практичну спрямованість і сприяють кращому засвоєнню теоретичних положень, передбачених освітньою програмою.

За результатами опрацювання матеріалів курсу здобувачі освіти готують есе (обсяг 2 сторінки), у якому відображають ключові поняття бухгалтерського обліку, власне розуміння ролі бухгалтера та значення бухгалтерії у фінансово-господарській діяльності підприємства, які були розкриті у відповідному модулі. Написання есе слугує формою рефлексії та підтвердження засвоєння матеріалів інформальної освіти.

Оцінювання есе здійснюється за такими критеріями: за повноту та коректність розкриття теми і висвітлення ключових понять курсу «Вступ у бухгалтерію» здобувач може отримати до **6 балів**. Розуміння навчального матеріалу, зокрема усвідомлення ролі бухгалтерського обліку та функцій бухгалтера, оцінюється у **5 балів**. За аналітичність викладу та сформульовані висновки, що відображають власні узагальнення за матеріалами курсу, нараховується до **4 балів**. Логічність і структурованість есе (наявність вступу, основної частини та висновків) оцінюється у **3 бали**. За мовне оформлення, грамотність та коректне використання фахової термінології здобувач може отримати до **2 балів**.

Максимальна кількість додаткових балів за есе становить 20 балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Іспит		Інформальна освіта (додаткові бали)	Сума (макс)
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)	Індивідуальне завдання	Підсумковий тест		
Розділ 1	Розділ 2				
Теми 1-5	Теми 6-10				
30б.	30б.	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>12-бальна шкала</i>	<i>30-бальна шкала</i>	<i>100-бальна шкала</i>	<i>Шкала ECTS</i>	<i>4-бальна шкала</i>	<i>Національна шкала екзамен/залік*</i>
1	0-3	0-34	FX	2	Незадовільно
2	4-6	35-49			
3	7-9	50-59	F		
4	10-12	60-64	E	3	Задовільно
5	13-15	65-69			
6	16-18	70-74	D		
7	19-21	75-79	C	4	Добре
8	22-24	80-84			
9	25-27	85-89	B		
10	28	90-93	A	5	Відмінно
11	29	94-97			
12	30	98-100			

9. Рекомендована література

Основна:

1. Гудзь Д.О. Вступ до спеціальності (облік і оподаткування): конс. лекц. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2020. 75 с.
2. Лень В.С., Нехай В.А. Облік і аудит. Навч. посіб. Київ : Каравела. 2023. 272 с.
3. Паршин Ю. І., Паршина О. А. Основи економічного аналізу: навч. посіб. Дніпро: ФОП Дробязко С.І., 2020. – 180 с
4. Правдюк Н.Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Облікова політика

підприємств : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 648 с.

5. Сафарова А.Т. Адміністрування податків: конс. лекц. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 97 с.

Додаткова:

1. Кулик В. А., Левченко З. М. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ : SBA-print, 2019. 238 с.

2. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 232 с.

3. Микитюк В. М., Паламарчук Т. М., Русак О. П. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посіб. Житомир: Рута, 2018. 440 с.

4. Школьник І. О., Боярко І. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017. 357 с.

Інформаційні ресурси

1. Посилання на курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=750>

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

4. Податковий кодекс України : Закон України від 10 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

[illegible]